

Obsah

Poděkování	9
Místo předmluvy	11
Úvod	17
I. Část obecná	21
1 Dobrovolnictví ve světě a u nás	23
1.1 Dobrovolnictví ve světě	24
<i>Dobrovolnictví v USA</i>	24
<i>Dobrovolnictví v Evropě</i>	26
<i>Mezinárodní dobrovolnické organizace</i>	27
1.2 Dobrovolnictví v České republice	29
2 Obecně o dobrovolnictví	35
2.1 Kdo je to dobrovolník	35
2.2 K terminologii dobrovolnictví	36
2.3 Typy a charakteristiky dobrovolnictví	38
2.3.1 <i>Typy dobrovolné činnosti a služby</i>	38
2.3.2 <i>Charakteristické oblasti dobrovolnictví</i>	41
2.3.3 <i>Kdo se věnuje dobrovolné činnosti</i>	44
2.4 Motivy dobrovolné činnosti	45
2.5 Postoje české veřejnosti k dobrovolnictví	50
2.6 Bariéry rozvoje dobrovolnictví	53

3 Podpora a propagace dobrovolnictví	57
3.1 Spolupráce s médii	57
3.2 Spolupráce organizace s komunitou	61
II. Část speciální	67
4 Metodika práce s dobrovolníky	69
4.1 Role dobrovolníka v organizaci	69
4.2 Příprava organizace a výběr činností pro dobrovolníky	73
4.3 Vlastní práce s dobrovolníky	76
4.3.1 <i>Koordinátor dobrovolníků</i>	76
4.3.2 <i>Získávání dobrovolníků</i>	77
4.3.3 <i>Výběr a výcvik dobrovolníků</i>	79
4.3.4 <i>Supervize, hodnocení a ocenění dobrovolníků</i>	81
4.4 Dobrovolnictví a právo	86
4.5 Dobrovolnictví a dary jako nepeněžní příjem organizace	88
4.5.1 <i>Nejčastější nepeněžní příjmy</i>	89
4.5.2 <i>Jak bezplatné příjmy a dary zaúčtovat</i>	90
4.6 Kontrakty uzavírané s dobrovolníky	93
4.7 Pojištění dobrovolníků	95
5 Dobrovolnická centra a jejich role	99
5.1 Poslání dobrovolnických center	99
5.2 Podmínky potřebné pro vznik dobrovolnického centra	102
III. Část praktická	107
6 Příklady činnosti dobrovolnických center	109
6.1 Dobrovolnické centrum v Ústí nad Labem	109
6.2 Dobrovolnictví na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity	111
6.3 Dobrovolnictví ve Fakultní nemocnici Motol v Praze	112
7 Příklady dobrovolnických programů	117
7.1 Dobrovolnictví při farních charitách Pražské a Českobudějovické diecéze	117
7.2 Dobrovolnictví v Domově sv. Karla Boromejského	119
7.3 Program Pět P	121
7.4 Nezaměstnaní jako dobrovolníci	125
7.5 Žáci a studenti jako dobrovolníci	126
7.6 Evropská dobrovolná služba	128

Přílohy	133
Všeobecná deklarace o dobrovolnictví	133
Informační zdroje o dobrovolnictví	137
Souhrn	139
Summary	141
Doporučená literatura	143
Literatura	145
Právní předpisy	149
Videodokumenty	149

Motto

Těm, kteří se dají zládit, dobrovolníci se dají zládit také. Těm, kteří se dají zládit, dobrovolníci se dají zládit také.

Naše poděkování patří především našim spolupracovníkům, kolegům a kolegyním a neziskovým organizacím, kteří jsou spoluvytvářeli dobrovolnických programů v České republice, a tedy i spoluautory této knížky.

Děkujeme vedení periodik *Reflex*, *Týden*, *Nový prostor*, *Společné Slovo*, *Děti a my* a *Senza*, z jejichž souhlasem jsme mohli uveřejnit články, které dokumentují příběhy dobrovolníků.

Za velikorybnost děkujeme Ivo Nové, Jakubu Hněvkovskému, Janu Šiblíkovi a Jindřichu Štreitovi, kteří nám bezplatně poskytli svoje ilustrační fotografie.

Poděkovat bychom chtěli také ministerstvu zdravotnictví a Jindřichu Štreitovi za možnost použít jeho fotografie ze souboru, který vydalo Ministerstvo zdravotnictví ČR v rámci plnění Národního plánu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením v roce 2001.

Rozvoj dobrovolnictví byl v posledních letech v České republice umožněn zejména a finanční podporou, kterou dobrovolnickým projektům poskytly Hlavní město Praha a okresní a městské úřady v jednotlivých regionech, Nadace Open Society Fund Praha, Nadace rozvoje občanské společnosti, Open Society Institute v New Yorku, Charles Stewart Mott Foundation ve Hlmtu, Velvyslately Nizozemského království v ČR, ale také česká ministerstva – práce a sociálních věcí, školství, mládeže a tělovýchovy a zdravotnictví.

Děkujeme všem jmenovaným i těm, o jejichž pomoci nevíme, a doufáme, že dobrovolnictví je bude i nadále zajímat a že pro jeho rozvoj poskytne potřebnou podporu.

Na závěr děkujeme všem, kteří dobrovolně věnují ostatním svůj čas, svoje schopnosti a dovednosti, svojí energii i nadšení.

Všech obyčejným lidem, kteří dělají neobyčejné věci, nebo chcete-li „neobyčejným lidem, kteří dělají obyčejné věci“.